

TÜRK HEMŞİRELER DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

TURKISH NURSES ASSOCIATION

Yüksel Caddesi No: 35/6 06420 Kızılay - ANKARA
Tel : +90 312 431 80 99 Fax : +90 312 431 80 99

Sayı: 80

18.05.2020

Sayın Dr. Fahrettin KOCA

Bakan

T.C. Sağlık Bakanlığı

COVID-19 ile mücadele sürecinde sağlık hizmetinin daha nitelikli ve güvenli olmasını sağlamak için meslektaşlarımızın ve sağlık çalışanlarının yaşadıkları ve dile getirdikleri sorunların çözümlenmesi önemlidir. Bu bağlamda Bakanlığımıza bilgi akışı sağlamak amacıyla, meslektaşlarımız tarafından bize iletilen sorunları ve bu sorunların önlenmesine yönelik önerilerimizi içeren “**COVID-19 Mevcut Durum Analizi Raporu-6**” ekte sunulmuştur (EK.1).

Ayrıca Sosyal Güvenlik Kurumu Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 07.05.2020 tarihli, 2020/12 sayılı ve “COVID-19 virüsünün bulaşıcı bir hastalık olduğu dikkate alındığında, söz konusu salgına maruz kalan ve sağlık hizmet sunucularına müracaat eden sigortalılara hastalık kapsamında provizyon alınması gerekmektedir” içerikli genelgenin iptal edilerek, sağlık çalışanlarında görülen COVID-19 hastalığının “iş kazası/meslek hastalığı” olarak kabul edilmesini; “Bilim Kurullarında” ve “İl Pandemi Kurullarında” hemşirelerin de yer almasını talep eder, gereğini bilgilerinize arz ederim.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Sevilay ŞENOL ÇELİK

Genel Başkan

EK.1:
TÜRK HEMŞİRELER DERNEĞİ
COVID- 19 MEVCUT DURUM ANALİZİ RAPORU-6

COVID-19 Mevcut Durum Analiz Raporu-6, meslektaşlarımız tarafından Türk Hemşireler Derneği'nin e-postasına gelen mesajlardan ve derneğimizin online anketine katılan katılımcılardan elde edilen verilerden oluşturulmuştur.

Sorun: Sayısı giderek azalsa da meslektaşlarımız, nitelikli ve hasta güvenliğini riske atmayacak şekilde bakım verme konusunda hala engellerle karşı karşıya kalmaktadır.

Alandan gelen sorunların bir kısmı

- Bazı kurumlarda pandemi kliniklerinde çalışan hemşirelerin test yaptırmak istemesi durumunda "kişisel ekipmanın uygunsuz kullanımından doğabilecek yükümlülükleri kabul ettiğimi beyan ederim" ifadesinin yer aldığı bir formun imzalatılmak istenmesi ve form doldurmak istenmediğinde testin yapılamayacağını ifade edilmesi. Derneğimiz tarafından yürütülen çalışmada hemşirelerin %5,2'si taahhütname imzaladıklarını belirtmişlerdir.
- Hastanelerde açılan pandemi kliniklerine farklı kliniklerden hemşire çekilmesi nedeniyle, farklı hasta gruplarının bakımının yürütüldüğü diğer kliniklerde hemşire sıkıntısı yaşanması, nöbetlerde hemşire sayısının yetersiz olması
- Pandemi klinikleri dışındaki kliniklerde çalışan hemşirelere koruyucu kişisel ekipmanın yetersiz verilmesi ve bu kliniklerde yatan hastaların maske kullanmamasına bağlı olarak pandemi kliniği dışında çalışan sağlık çalışanları ve yatan hastaların COVID-19 enfeksiyonu ile bulaş riskinin artması
- Pandeminin kontrol altına alındığı ve bulaşma hızının azaldığı düşüncesi ile normalleşme uygulamaları kapsamında tekli hasta odalarının kaldırılması ve tedbirlerin gevşetilmesine bağlı sağlık çalışanları ve yatan hastaların COVID-19 enfeksiyonu ile bulaş riskinin artması
- Bazı kurumlarda yoğun ve riskli bir şekilde uzun süre pandemi kliniklerinde çalışan sağlık personelinin belli bir süre sonra farklı kliniklere rotasyonun sağlanmasına rağmen hemşirelere böyle bir hak tanınmaması
- Pandemi kliniklerinde çalışan hemşirelere fazla mesai yaptırılmak istenmesi

- Pandemi servislerinde çalışmak isteyen hemşirelerden, bu klinikte gönüllü olarak çalışmaya devam ettiğine ilişkin dilekçe istenmesi

Öneri

- Nitelikli ve güvenli hemşirelik bakımının sunumu için hemşire-hasta oranının ayarlanmasına ve uzun çalışma saatlerine izin verilmemesine yönelik yapılan düzenlemelerin denetlenmesi
- Ülkemizde var olan hemşire ihtiyacının pandemi sürecinde daha fazla ortaya çıktığı göz önünde bulundurulduğunda, nitelikli ve güvenli bakımın sürdürülmesi için yeterli sayıda yeni hemşire istihdamının yapılması
- Hastanenin tanı ve tedavi amaçlı hizmet sunan tüm birimlerde görev yapan personel ve hastalar COVID-19 riskli grup olarak kabul edilip hem çalışanlar hem de hastalar açısından gerekli önlemlerin alınması
- Kurumların sağlık çalışanını riske sokacak durumlara ilişkin politikalar ve iş akış şemaları geliştirerek iş güvenliği tedbirlerini alması, bu konuda tüm çalışanlarını bilgilendirmesi ve bunu kayıt altına alması. Böylece ortaya çıkabilecek bir olumsuz durumdan kişinin sorumlu olduğunu kanıtlamak yerine iş güvenliği kapsamında kurumun kendi yükümlülüklerini yerine getirdiğini kanıtlaması
- Pandemi sürecinde uygulanan sıkı tedbirlerin, enfeksiyon riski tam olarak ortadan kalkana kadar bulaş riskinin yüksek olduğu sağlık kurumlarında devam ettirilmesi

Sorun: Meslektaşlarımız, nitelikli bakım verebilecek şekilde sosyal sağlıklarını sürdürme konusunda engellerle karşı karşıya kalmaktadır.

Alandan gelen sorunların bir kısmı

- Her iki eşin sağlık çalışanı olması durumunda çocuk bakım sorununu ortadan kaldırmak için yayınlanan genelde öncelikli olarak kadın olmak üzere idari izin kullanma hakkı verilmektedir. Ancak iznin idari amir onayına bırakılması ve amir tarafından iznin onaylanmaması durumunda her iki eşin de çalışmaya devam etmek zorunda kalması. Derneğimizin yürüttüğü çalışmada hemşirelerin %48,5'i çocuk ya da yaşlı bakımında sorun yaşadığını ifade etmiştir.

- Özellikle sokağa çıkma yasağının olduğu günlerde, işe gitmede ulaşım sorunu yaşanması. Derneğimiz tarafından yapılan çalışmada hemşirelerin %35,2'sinin işe ya da eve gitmede ulaşım sorunu yaşadığı belirlenmiştir.

Öneri

- Konu ile ilgili yayınlanan genelgenin tekrar düzenlenerek iznin zorunlu hallerde amir onayından çıkarılarak bireysel karar vermenin önüne geçilmesi ve genelgenin tüm kurumlar tarafından aynı şekilde ve hakkaniyetle uygulanmasının sağlanması
- Kurumların personeli için sürekli olarak, bu sağlanamıyorsa özellikle kriz dönemlerinde ve olağanüstü durumlarda servis olanağı sağlanması

Sorun: Meslektaşlarımız, nitelikli bakım verebilecek şekilde psikolojik sağlıklarını sürdürme konusunda engellerle karşı karşıya kalmaktadır.

Alandan gelen sorun

- Bazı özel sağlık kurumlarında hemşirelerin önce esnek çalışma saatlerine geçirilip (izinli gösterilip) ardından izinli oldukları günleri borç olarak gösterme ya da ücretsiz izne ayrılmak için zorlanmaları ve maaşlarının az ödenmesi ya da kesilmesi. Derneğimiz tarafından yürütülen çalışma sonuçlarına göre hemşirelerin %28,9'u pandemi sürecinde maddi kayıp yaşamıştır.

Öneri

- Meslektaşlarımızın isteği dışında ücretsiz izne ayırma gibi hak kayıplarına yol açacak uygulamaların ahlaki ve iyi niyet kuralları ile bağdaşmadığı için sonlandırılması
- Özel hastanelerde çalışan meslektaşlarımızın hak kaybına uğramasını önleyecek düzenlemelerin yapılması ve özel sağlık kuruluşlarının bu doğrultuda denetlenmesi
- Özel hastanelerde çalışan meslektaşlarımızın yaşadıkları hak kaybını Bakanlığımıza iletebilecekleri kanalların oluşturulması

Sorun: T.C. Sağlık Bakanlığı Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan "COVID-19 Pandemisi Nedeniyle Sağlık Tesislerinde Ek Ödeme Yapılmasına İlişkin Usül ve Esaslar"a göre 1 Mart 2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere üç ay süreyle (Mart, Nisan, Mayıs) COVID-19 pandemisi kapsamında

hizmet sunulan yerlerde çalışan personel için ek ödemelerin %100'ünün ödeneceğinin bildirilmesine rağmen uygulama ile ilgili sorunlar yaşanmaktadır.

Alandan gelen sorunların bir kısmı

- Bazı sağlık kurumlarında ek ödemelerde herhangi bir artış olmaması, önceki aylarda alınan ödemeler ile aynı miktarın ödenmesi
- Bazı sağlık kurumlarında pandemi kliniklerinde çalışan hemşireler ile bu kapsam dışında olan kliniklerde çalışan hemşirelere aynı miktarda ek ödeme yapılması
- Aynı statüde bulunan sağlık kurumları arasında sağlık personeline ödenen ek ödemeler arasında farklılıklar bulunması
- Sağlık kurumlarının hekimlere en üst dereceden ek ödeme yapmasına rağmen çalışan diğer sağlık personeline düzenlemede belirtilenden daha düşük ödeme yapması

Öneri

- Döner sermaye, performansa dayalı vb. ek ödemeler sağlık çalışanları arasında ciddi adaletsizliğe yol açmaktadır. Bu nedenle bu tür ödeme ve promosyon sistemlerinin tamamen kaldırılması ve maaşlarda güncel ekonomik koşullar dikkate alınarak düzenleme yapılması
- Hemşireler için daha önceden söz verilen 3600 ek göstergenin en kısa sürede kabul edilerek maaşlara yansıtılması
- Ancak bu salgın döneminde devletimiz tarafından sağlık çalışanlarına verileceği taahhüt edilen ve usul ve esaslarla düzenlenen ek ödemelerin, çalışılan klinik, çalışma koşulları, çalışma saatleri, bulaş riski, her bir hasta ile temas sıklığı ve süresi dikkate alınarak daha adaletli ve hakkaniyetli olarak yapılması, sağlık çalışanları arasında barışı bozacak farklılıkların ortadan kaldırılması